

Česká republika

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Soukromá speciální škola pro žáky s více vadami DANETA s. r.
o., Hradec Králové, Nerudova 1180**

Adresa: Nerudova 1180, 500 02 Hradec Králové

Identifikátor školy: 600 023 940

Termín konání orientační inspekce: 9. – 13. červen 2003

Čj.:	091 800/03-5199
Signatura:	oilzw304

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Soukromá speciální škola pro žáky s více vadami DANETA s.r.o., Hradec Králové, Nerudova 1180 (dále jen škola, nebo DANETA) je společností s ručením omezeným. Zřizovatelem je Mgr. Věra Kosinová, Prodloužená 226, 530 09 Pardubice. Škola sdružuje zvláštní školu pro žáky s více vadami (dále jen zvláštní škola, nebo ZvŠ), pomocnou školu pro žáky s více vadami (dále jen pomocná škola), přípravný stupeň pomocné školy (dále jen přípravný stupeň), praktickou školu (dvouletou), školní družinu, školní klub a školní jídelnu. Ve školním roce 2002/2003 jsou v provozu 3 třídy zvláštní školy s 21 žáky, 5 tříd pomocné školy s 28 žáky, z nichž je 5 žáků z přípravného stupně pomocné školy, a 2 oddělení školní družiny s 26 žáky. Kapacita jednotlivých součástí školy není překročena. Škola má nadregionální působnost, dochází do ní žáci z obcí: Hradec Králové, Nový Bydžov, Stěžery, Střezetice, Třebechovice pod Orebem, Holice v Čechách, Dobruška, Pardubice, Probluz, Sadová, Opatovice nad Labem, Smiřice, Černožice nad Labem, Babice a Albrechtice nad Orlicí. Některé žáky do školy sváží dopravní služba pro imobilní občany Dosio o. p. s. Hradec Králové.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v celé škole ve školním roce 2002/2003
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v celé škole ve školním roce 2002/2003
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve třídách pomocné školy včetně vzdělávání a výchovy žáků přípravného stupně pomocné školy ve školním roce 2002/2003
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole v přírodovědných předmětech a matematice, společenských vědách a českém jazyce, ve výchovných předmětech a pracovním vyučování ve školním roce 2002/2003
- výchovně-vzdělávacích činností školní družiny ve školním roce 2002/2003

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Na výchovně-vzdělávacím procesu se celkově podílí osmnáct pedagogických pracovníků (včetně ředitelky školy) – patnáct učitelů a tři vychovatelé na 14,44 přepočtených úvazků. Zástupkyní ředitelky pro ekonomické záležitosti je jmenována zřizovatelka školy (není zařazena mezi pedagogické pracovníky). Z celkového počtu osmnácti učitelů vykonává jeden funkci logopeda a jeden funkci individuálního terapeuta zrakově postižených žáků. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciálních školách splňuje devět učitelů, z vychovatelů nikdo. Nejčastějšími důvody chybějící odborné a pedagogické způsobilosti je absence studia speciální pedagogiky, v několika případech absence vysokoškolského, nebo pedagogického vzdělání. Ředitelka navíc absolvovala specializované studium pro řídicí školské pracovníky. Pět pedagogů si vzdělání doplňuje či rozšiřuje. Kromě pedagogů zde pracují dvě osobní asistentky, dva občané vykonávající civilní službu a dvě rehabilitační pracovnice.

Výchovný poradce prozatím nesplňuje předpoklady kvalifikace výchovných poradců, v současné době však dokončuje rozšiřující studium výchovného poradenství. Svou funkci vykonává odpovědně, práci se plánovitě věnuje a má velmi dobrý přehled o vycházejících žácích, jejich výsledcích i zájmu o budoucí uplatnění. Pro žáky pořádá návštěvy v odborných učilištích a exkurze. Věnuje pozornost zajištění odpovídající a účinné péče o žáky se všemi druhy postižení, v případě potřeby poskytuje nebo zprostředkovává pracovníkům školy odbornou a metodickou pomoc. Spolupracuje s rodiči, třídními učiteli a zabezpečuje styk s ostatními výchovně-vzdělávacími, poradenskými a specializovanými institucemi. Systém výchovného poradenství ve škole je ucelený a funkční.

V současné době pracuje ve škole metodické sdružení učitelů a vychovatelů pomocné školy. Jeho činnost není systematická a plánovitá. Učitelé se scházejí a konzultují pedagogické a organizační záležitosti na pedagogických radách a provozních poradách. Vzájemná koordinace obsahu výuky, organizace výchovně-vzdělávacího procesu a plánování akcí souvisejících s výukou je spíše záležitostí osobní iniciativy jednotlivých pedagogů.

Péče o začínající a nekvalifikované učitele je deklarována v podobě písemné směrnice s určenou odpovědností. V době inspekce byli ve škole dva začínající učitelé, oba zde dříve pracovali v jiných funkcích. Jedna učitelka měla stanovenou uvádějící učitelku, druhý učitel nikoli. Začínající učitelé se mohou obracet přímo na vedení školy.

Prioritou kontrolní činnosti je sledování úrovně výchovy a výuky, péče o žáky, zařazování moderních forem a metod práce do vyučovacích hodin, hodnocení a zlepšování estetické úrovně tříd a celé školy. Plnění osnov si ředitelka ověřuje kontrolou třídních knih, tematických plánů a hospitacemi (ve školním roce 2002/2003 uskutečnila 12 hospitací). Hospitace a kontroly jsou prováděny na základě plánu kontrolní a hospitační činnosti. Záznamy z hospitací vede ředitelka odpovědně na jednotných formulářích, s výsledky a závěry z hospitací jsou učitelé prokazatelně seznamováni. Ředitelka pravidelně kontroluje výzdobu školy a provádění pedagogického dozoru, méně pravidelně kontroluje pedagogickou dokumentaci školy. Výsledky kontrol hodnotí a poznatky využívá při organizování a řízení výchovně-vzdělávacího procesu a provozu školy. Opatření jsou přijímána většinou bezodkladně, případně na jednáních pedagogické rady a při provozních poradách. Závažné problémy v personální oblasti se nevyskytovaly.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje. Učitelé se velmi aktivně účastní vzdělávacích akcí podle vlastního zájmu, jejich účast je výjimečně korigována z provozních důvodů a na základě potřeb školy. Navštěvují především akce, které pořádá Pedagogické centrum Hradec Králové, Diakonie Praha, APLA Praha (oblast vzdělávání dětí s autismem). Cyklem seminářů „Respektovat a být respektován“ postupně procházejí všichni pedagogičtí pracovníci. Učitelé si rovněž rozšiřují vzdělání studiem na vysokých školách.

Kritéria pro stanovení osobních příplatků a odměn za práci byla vedením školy stanovena, zaměstnanci s nimi byli seznámeni. Nenárokové složky platu jsou výrazně diferencovány.

Organizační struktura školy je přehledně uvedena v Organizačním řádu. Povinnosti pracovníků jsou jednoznačně určeny. Školní řád (zahrnutý do Vnitřního řádu) nevychází důsledně z Úmluvy o právech dítěte, jsou v něm vymezeny pouze povinnosti, nikoli práva žáků. Žáci s ním byli prokazatelně seznámeni. Kromě povinností žáků Vnitřní řád obsahuje především vyučovací dobu, provoz školní družiny, pracovní dobu, povinnosti pedagogických pracovníků, zásady zdravotní péče a bezpečnosti práce.

Vnitřní informační systém vychází především z pravidelných porad vedení školy, provozních porad a z jednání pedagogické rady. Učitelům jsou kromě toho předávány informace osobně,

oběžníky, nebo jsou zveřejňovány na nástěnkách. Škola má zpracován roční plán i měsíční plány (přehledy akcí). Žáci jsou informováni hlavně prostřednictvím třídních učitelů.

Vnější informační systém je založen na spolupráci školy s rodiči nebo zákonnými zástupci žáků. Styk školy s rodiči žáků pomocné školy a mladších žáků zvláštní školy je prakticky každodenní. Při škole nepracuje rada školy ani rodičovské sdružení, většina rodičů však se školou neformálně spolupracuje a podílí se například i na zabezpečování škol v přírodě. Škola pořádá informační dny pro rodiče, pro aktuální sdělení je zaveden systém notýsků a žákovských knížek. Pro rodiče a veřejnost jsou pořádány výstavy žákovských prací, besídky a žákovská vystoupení. Informace o životě školy jsou poskytovány rovněž pomocí příspěvků do regionálního tisku, informačních letáků se základními informacemi, uveřejňováním aktuálních informací ve vitrině ve městě a na vývěsce u vchodu do budovy školy. Pro sponzory, rodiče a veřejnost má škola k dispozici informační videokazety. Informační systém je propracovaný a funkční.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Soukromá speciální škola DANETA, která byla založena v roce 1993, sídlí v budově bývalých jeslí, v blízkosti centra města Hradce Králové. Budovu škole pronajímá její majitel - Magistrát města Hradce Králové. Objekt tvoří dvě přízemní budovy propojené spojovací chodbou. Jedna z budov je podsklepená. Dvě větší místnosti jsou využívány pro účely pracovní terapie uživatelů společnosti Věry Kosinové – DANETA, Zařízení pro zdravotně postižené. Toto soukromé zařízení pracuje s dospělými zdravotně postiženými jedinci.

V době inspekce bylo pro potřeby školy vyhrazeno osm učeben, dvě logopedické pracovní sloužící zároveň pro činnost psychologů, menší sportovní sál, cvičná kuchyňka, dvě rehabilitační pracovní a místnost pro individuální výuku. V suterénu se nachází keramická dílna a dílna na pracovní vyučování. Tyto dílny, jídelnu a sportovní sál využívají žáci školy společně s uživateli zařízení pracovní terapie. Sociální zařízení pro žáky jsou v každém bloku budovy, šatny s novými šatními skříňkami se nachází v malých chodbičkách před třídami. V budově je vlastní kuchyň, ředitelna se sekretariátem a kancelář zřizovatelky.

Učebny, odborné pracovní i dílny jsou většinou menších rozměrů. Problémem zůstává vzájemná propojenost tříd, kdy je nutné jednotlivými třídami procházet (docházení žáků na rehabilitaci, logopedii apod.), čímž někdy bývá rušena výuka žáků. Třídy se také často vzájemně ruší hlukem. Vzájemnému rušení nelze již technicky nijak zabránit. Učebny jsou vybaveny převážně starším, ale udržovaným, esteticky upraveným nábytkem a novými, polohovacími a výškově nastavitelnými stolky a židlemi pro žáky. Ve všech třídách pomocné školy jsou relaxační koutky pro odpočinek dětí.

Ve spojovací chodbě jsou umístěny knihovny s množstvím učebnic a dětských knih, terária a akvária s živočichy. Učitelská knihovna je vybavena množstvím kvalitních odborných publikací, spolu s dětskými publikacemi skýtá zhruba 800 titulů.

Rehabilitační pracovní jsou vybaveny perličkovou lázní, rehabilitačními stoly, pomůckami pro magnetoterapii a velkým množstvím dalších rehabilitačních pomůcek (balanční pomůcky, polohovací pomůcky, teleskopický sloup, masážní přístroje a další).

V keramické dílně se nacházejí pracovní stoly a zásoba materiálů. Pro vypalování hotových výrobků je k dispozici pec. V dílnách pro pracovní vyučování jsou umístěny pracovní stoly se

svěráky a dostatečným množstvím nářadí. Také malá cvičná kuchyňka je vhodně vybavená potřebnými přístroji a pomůckami pro výuku žáků.

Sportovní sál vybudovaný v prostoru rozšířené chodby slouží k výuce části hodin tělesné výchovy a zároveň k některým společenským účelům. Jsou tu umístěny lavičky, žíněny, švédská bedna, složený stůl na stolní tenis, pianino, nižší konstrukce na košíkovou a závěsná síť na relaxaci. Z náčiní a sportovního nářadí jsou k dispozici míče, tyče, obruče, kuželky, mety, vybavení na floorball a další. K některým hodinám tělesné výchovy si škola pronajímá velkou tělocvičnu Sokola Pražské Předměstí, dětský bazén městských lázní pro neplavce a jednu dráhu padesátimetrového bazénu pro plavce.

Školní družina (dále ŠD, nebo družina) využívá pro svou výchovně-vzdělávací činnost prostory 1. – 3. třídy pomocné školy – tři vzájemně propojené učebny a sociální zařízení. Vlastní prostory nemá. Vzhledem ke stísněným prostorovým podmínkám školy je to optimální řešení. Dále ŠD využívá sportovní sál, odpočinkovou část školního pozemku i hřiště u školy, příležitostně keramickou dílnu či jiné prostory školy. Při vyšším počtu žáků v družině jsou některé organizované aktivity omezovány nedostatkem stolků a židlí v jedné učebně. I v době provozu školní družiny mají žáci k dispozici veškeré vybavení tříd: televizor s videorekordérem, CD přehrávače, počítače, dětskou beletrii i encyklopedie, výtvarný materiál, didaktické a společenské hry a stavebnice. Všechny pomůcky jsou pravidelně doplňovány a obměňovány, slouží při výuce i pro aktivity družiny.

Všechny prostory školy jsou funkčně a stabilně využívány, mají vysokou estetickou úroveň. Učebny jsou vyzdobeny výkresy a výrobky žáků, hrami a učebními pomůckami. Působí velmi podnětně. Psychohygienickým potřebám všech žáků však z důvodu velikosti vyhovují méně.

Celý objekt školy je obklopen oplocenou zahradou s množstvím vzrostlé zeleně. Zahrada svou rozlohou a vybavením (záhony pro pěstitelské práce, hřiště s umělým povrchem, zastřešená terasa, fotbalové branky, basketbalové koše, pískoviště se skluzavkou, zahradní domky, houpačky) nabízí žákům značné možnosti pracovních a sportovních činností i odpočinkových aktivit.

Učebnicemi je škola vybavena velmi dobře, zejména učebnicemi, pracovními texty a pracovními sešity pro vzdělávání žáků pomocné školy. Rezervy jsou ve vybavení učebnicemi některých předmětů pro žáky vyššího stupně zvláštní školy. Pro výchovu a vzdělávání žáků s kombinovaným postižením má škola k dispozici velké množství kvalitních učebních, reedukačních a kompenzačních pomůcek, her a hraček. Mnoho kvalitních pomůcek si vyrábějí i sami učitelé.

Didaktická a informační technika je umístěna v jednotlivých učebnách, mimo jedné třídy je v každé kmenové učebně jeden počítač, ve školní jídelně dva počítače, televizor a videorekordér. Učitelé mohou používat klavír, kytary, radiomagnetofony, CD přehrávače, klávesy, Orffův instrumentář. Jeden žák vzhledem ke svému postižení pracuje se školním notebookem. V počítačích jsou nainstalovány speciální výukové programy, internet i hlasové výstupy. Pro žáky s tělesným postižením jsou pro ovládání počítačů k dispozici i speciální ovladače. V potřebném rozsahu jsou k dispozici encyklopedie, metodické příručky a obrazový materiál.

Ředitelka školy i zřizovatelka se neustále věnují dalšímu vybavování školy a zkvalitňování jejího technického zázemí. Značné úsilí věnují shánění sponzorů, od kterých již obdržely množství příspěvků v různých formách: např. úpravy bezbariérových prostor, různé opravy a úpravy materiálně-technického zázemí, materiální dary (míče, hračky, počítače, apod.).

Materiálně-technické podmínky školy jsou celkově velmi dobré, v oblasti prostorových podmínek pouze vyhovující, vybavení didaktickými pomůckami a učebnicemi je velmi dobré, vybavení rehabilitačními, reedukačními a kompenzačními pomůckami je vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V POMOCNÉ ŠKOLE, V PŘÍPRAVNÉM STUPNI POMOCNÉ ŠKOLY A VE ZVLÁŠTNÍ ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka ve zvláštní škole, v přípravném stupni pomocné školy i v pomocné škole je v souladu s učebními plány uvedených vzdělávacích programů.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v přípravném stupni pomocné školy a v pomocné škole

Ve škole je zřízeno pět tříd pomocné školy s označením I. P až V. P. Ve třech z nich jsou společně vzděláváni žáci přípravného stupně se žáky pomocné školy, přestože počet pěti žáků přípravného stupně odpovídá utvoření samostatné třídy. Důvodem tohoto neobvyklého složení třídních kolektivů jsou závěry a doporučení odborných pracovníků poradenských pracovišť a odborných lékařů. V jedné třídě jsou zařazeni žáci s nejtěžším zdravotním postižením a nejistou vzdělávací prognózou, v druhé třídě žáci poněkud úspěšnější, ale rovněž těžce postižení. Ve třetí třídě se učí žáci, u kterých je již větší předpoklad k úspěšnému zvládnutí pomocné školy. Do těchto tříd jsou zařazeni i žáci s lékařskou diagnózou autismus a žáci nevidomí. Další třídy pomocné školy jsou klasické, navštěvují je žáci středního, vyššího a pracovního stupně.

Všichni pedagogové mají zpracovány aktuální tematické plány, průběžně s nimi pracují. Protože zdravotní postižení jsou odlišná, mají všichni žáci také zpracované individuální vzdělávací plány, které vycházejí z aktuálního zdravotního stavu každého žáka, jeho možností a schopností. V přípravném stupni pomocné školy, kde jsou zařazeni žáci s určitými předpoklady rozvoje rozumových schopností, jsou tyto plány zaměřeny zejména na rozvoj komunikačních schopností, pohybové samostatnosti, základy sebeobsluhy a určitou míru samostatnosti. Vzhledem k závažnosti postižení jsou do výchovně-vzdělávacího procesu zapojeni i další pracovníci: psycholog, logoped, učitel pro speciální individuální výuku zrakově postižených žáků a rehabilitační pracovník.

Ve třech třídách byli vždy dva pedagogičtí pracovníci: třídní učitelka a vychovatelka. V jedné třídě místo druhého pedagoga působil občan vykonávající civilní službu, v další třídě asistentka. Třídní učitelé v pomocné škole kromě jedné učitelky, která nemá vystudovanou speciální pedagogiku, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve

speciálních školách. Další pedagogičtí pracovníci, kteří ve třídách působí, podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňují. Přesto všichni odváděli (včetně asistentky a občana vykonávajícího civilní službu) kvalitní záslužnou práci a třídním učitelům byli značnou oporou.

V pomocné škole včetně přípravného stupně byly uskutečněny hospitace v následujících předmětech: rozumová výchova, smyslová výchova, věcné učení, řečová výchova, počty, psaní, čtení, tělesná výchova, hudební výchova, pracovní a výtvarná výchova a individuální výuka zrakově postižených žáků.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou limitovány nedostatkem prostorů. Třídy jsou malé, zaplněné potřebným školním nábytkem a množstvím pomůcek a her, které postižení žáci ke svému vzdělávání nezbytně potřebují. Protože ve třídách musí být vzhledem ke zdravotnímu stavu žáků i nábytek k nezbytné relaxaci a odpočinku (většinou volně položené molitanové matrace), je prostor pro samotnou výuku ještě stísněnější. Vhodně volené stolky pro jednoho žáka jsou výškově nastavitelné a jejich velikost vždy odpovídala výšce žáka. Ti, kteří vzhledem ke svému postižení nemohou sedět v lavicích, mají k dispozici kvalitní invalidní vozíky. Počítače umožňují aktivní práci například i žákům s velmi těžkým tělesným postižením (např. ovládání myši počítače bradou), což tyto žáky zrovnoprávňuje s ostatními. Omezené prostory nedovolují vytvořit vhodná oddělená pracovní místa pro žáky s lékařskou diagnózou autismus a neumožňují dostatek volného pohybu žáků na vozících. Pro práci s žáky jsou vytvořeny co nejlepší a nejvýhodnější materiální podmínky, prostorové podmínky jsou však dané a neumožňují uspokojování všech potřeb zdravotně postižených žáků.

Učebních pomůcek měli učitelé k dispozici dostatek, v průběhu výuky je žáci průběžně využívali (kostky s písmeny, fotografie částí těla, kartičky s čísly a puntíky, karty s obrázky, Orffův instrumentář, stavebnice apod.). Samozřejmě pomůckou ve všech třídách byly fotografie různých činností, ze kterých byl na začátku každé vyučovací hodiny sestavován strukturovaný rozvrh hodin pro ten určitý den. Rozvrh hodin nebyl vždy pevně dodržován, v odůvodněných případech docházelo k drobným změnám.

Psychohygienické podmínky byly dodržovány, délka vyučovacích hodin i přestávek byla v souladu s právními předpisy. Klasické psychorelaxační chvílky nebylo možné vzhledem k postižení žáků zařazovat, k relaxaci docházelo díky promyšlené organizaci hodin v průběhu vyučování opakovaně, vždy dle individuálních potřeb žáků. Pitný režim byl zajištěn.

Nejužívanější metodou byl individuální přístup k žákům, dalšími metodami byla práce ve skupinách podle zařazení žáků do stupňů pomocné školy a strukturované učení ve třídách s autistickými žáky. Ve vyšších třídách byly využívány mezipředmětové vztahy. Práce byla diferencována podle schopností žáků.

Zrakově postižení žáci měli čtyřikrát týdně zabezpečenou část výuky nevidomým učitelem. Procvičovali orientaci v prostoru, poznávali předměty hmatem, seznamovali se s počítačem a jeho hlasovým výstupem apod. Vítaným přínosem pro žáky byl i slepecký pes, který nevidomého učitele doprovázel.

Učitelé dodržovali zejména zásadu přiměřenosti, soustavnosti a názornosti. Žáci vždy měli dostatek času na pochopení a procvičování učiva, vyučovací čas byl účelně využíván. Pozitivem bylo cílené vedení žáků k pořádku – lavice chráněné omyvatelnými ubrusy při pracovní a výtvarné výchově, úklid třídy, mytí lavic apod.

Hodiny tělesné výchovy měly odlišnou kvalitu. Jedna z nich byla velmi kvalitní, žáci byli po celou dobu zaměstnáni, užívané metodické postupy byly správné, ale žáci nebyli převlečeni do cvičebního úboru, přestože venkovní teplota přesahovala 30°C. Druhá z hospitovaných hodin byla průměrná, organizačně méně promyšlená.

Motivace žáků probíhala zejména jejich seznámením s průběhem celého dne (společné sestavování rozvrhů hodin) a s průběhem vyučovací hodiny. Navazovat na životní zkušenost žáků nebylo ve většině případů možné vzhledem k jejich mentální úrovni. Hodnocení bylo téměř vždy pozitivní, žáci zjevně projevovali radost z pochvaly a bylo zřejmé, že se jim ve škole líbí a rádi ji navštěvují. Jako málo vhodný se jevil přístup učitelky k autistce, založený na častém napomínání a vyhrožování. Z následného rozhovoru vyplynulo, že k popsanému jednání učitelka přistoupila pouze na určitou dobu na výslovné přání otce.

Z výše popsaného vyplývá, že interakce mezi učiteli a žáky je velmi dobrá, žáci otevřeně projevují k učitelům kladný vztah. Úroveň verbální i neverbální komunikace učitelů je na dobré úrovni, jeden z učitelů občas hovoří se žáky nespisovnou češtinou. Komunikativní dovednosti žáků jsou rozdílné – od pouhého vydávání neartikulovaných zvuků až po běžný způsob verbálního vyjadřování. Úroveň rozvoje komunikace záleží na možnostech a schopnostech každého žáka.

Cellkově jsou průběh a vzdělávání v přípravném stupni pomocné školy a v pomocné škole hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole

ZvŠ má otevřeny tři třídy, z nichž jedna je na některé předměty dělena. K výuce většiny předmětů proto využívá čtyři třídy (část vyučování naukových předmětů probíhá ve školní jídelně). Rozdělení žáků do tříd vychází z počtu žáků jednotlivých ročníků a z jejich individuálních předpokladů k výuce.

I. třída je zřízena pro žáky 1. a 2. ročníku (6 žáků), II. pro žáky 3. a 4. ročníku (5 žáků) a III. pro žáky 5., 7., 8. a 9. ročníku (10 žáků). Ve III. třídě bylo v době inspekce aktuálně zapsáno 10 žáků s kombinovanými vadami, což převyšuje maximální počet stanovený právním předpisem. Ředitelka školy využila své pravomoci a vystavila Rozhodnutí o výjimce z počtu žáků a zvýšila kapacitu této třídy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole v přírodovědných předmětech a matematice

V průběhu inspekce byla sledována úroveň výuky matematiky ve všech třídách zvláštní školy a průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědě, přírodopisu, fyzice a chemii ve všech ročnících, kde se uvedené přírodovědné předměty vyučují. Hospitace proběhly u všech učitelů matematiky a přírodovědných předmětů, působících ve zvláštní škole.

Výuka matematiky je zajištěna čtyřmi učitelkami, z nichž dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a jedna dokončuje rozšiřující studium v letošním roce. Výuka přírodovědných předmětů je rovněž zajišťována čtyřmi učiteli, tři z nich jsou odborně a pedagogicky způsobilí k výuce ve zvláštní škole. Na kvalitě výuky se nesplnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti výrazněji neprojevovalo. V některých sledovaných hodinách pomáhaly učitelům při výuce asistentky.

Úvodní motivace byla zařazena pouze do části sledovaných hodin, velký prostor však učitelé věnovali průběžné motivaci a aktualizaci, neustále se snažili udržet pozornost žáků uváděním zajímavostí a stálou interakcí, navozovali mezipředmětové vztahy, opírali se o osobní zkušenosti žáků. Pro motivaci žáků a získání citového vztahu k přírodě jsou významná pečlivě udržovaná terária umístěná na chodbě školy. Teoretické učivo bylo často aplikováno na příkladech z praxe. Zjevná byla snaha začlenit nové učivo do systému již známých poznatků.

Hodnocení žáků ve sledovaných hodinách bylo objektivní a mělo motivační účinek. Pozitivní hodnocení bylo uplatňováno průběžně. V některých hodinách učitelé využívali a podporovali sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Namátkovou kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že frekvence hodnocení známkou je přiměřená. Žáci byli vedeni k pečlivosti a soustředěnosti. Velká pozornost byla věnována úvodnímu opakování probraného učiva. Závěrečné shrnutí a zhodnocení výkonu žáků bylo provedeno jen v některých hodinách.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, pozorované hodiny byly pečlivě připraveny. Učitelé využívali nejen klasické vyučovací metody (celkově převažoval rozhovor se žáky), ale také skupinovou a individuální práci, učení s chybou. Důraz byl kladen na nácvik správných návyků a algoritmů. Téměř všechny hodiny měly pracovní charakter a byly efektivní. Výběr učiva odpovídal možnostem žáků.

Organizace hodin byla v souladu s psychohygienickými požadavky, zásady psychohygieny byly dodržovány střídáním různých činností a zařazováním relaxačních chvil. Pitný režim byl zajištěn v průběhu většiny hodin. Diferenciace úkolů v množství či obtížnosti byla pozorována poměrně málo. Pozitivním jevem byla snaha vyučujících o spolupráci se žáky a individuální pomoc při samostatné práci. Učitelé byli důslední a trpěliví, kvalitně a nenásilně uplatňovali výchovné momenty. Jejich pokyny byly jasné a srozumitelné, komunikace se žáky byla založena na vzájemné důvěře. Vyučovací čas byl efektivně využíván. Učitelé interpretovali učivo věcně správně.

Výuka přírodovědných předmětů probíhá v klasických učebnách, kabinety škola nemá. Pomůcky jsou uloženy ve skříních na chodbách a učebnách, což komplikuje přípravu učitelů na výuku. Přestože pomůcek pro výuku přírodovědných předmětů mají učitelé k dispozici velmi málo, byly maximálně využívány a názornost byla odpovědně zajištěna. Pro výuku matematiky je pomůcek dostatek. Kromě práce s učebnicí, přírodovědnými atlasy, pracovními listy a pracovními sešity žáci využívali modely, prováděli jednoduché praktické činnosti. V hodině přírodovědy pracovali s ukázkami větviček dřevin, v hodinách matematiky bylo využito mnoho různých her, skládaček a stavebnic.

Jazyková a komunikační úroveň učitelů byla velmi dobrá, u žáků odpovídala stupni postižení. Žáci měli možnost ve všech hodinách sdělovat své poznatky a zkušenosti. Atmosféra ve většině hodin byla velmi příjemná, jen výjimečně narušovaná projevy nekázně. Většina žáků pracovala s velkým zaujetím a se snahou po dosažení maximálního výkonu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a přírodovědných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole ve společenských vědách a českém jazyce

K posouzení úrovně výuky byly uskutečněny hospitace v hodinách českého jazyka ve všech třídách, dále ve vyučovacích jednotkách prvouky, vlastivědy, dějepisu, zeměpisu, občanské výchovy a řečové výchovy. Výuku těchto předmětů ve zvláštní škole zajišťuje celkem pět pedagogů, čtyři odborně a pedagogicky způsobilí a jeden nikoliv. Dva z nich jsou začínající, ale jejich chybějící praxe se odrazila na kvalitě výuky jen částečně – v drobnějších chybách v organizaci vyučovacích jednotek.

Sledované hodiny byly promyšlené, připravené, některé velmi pečlivě. Všichni pedagogové mají zpracovány aktuální tematické plány, průběžně s nimi pracují. Řada žáků vzhledem ke svému postižení se učí podle individuálních vzdělávacích plánů. Kontrolou třídních knih, žákovských knížek i sešitů bylo zjištěno plnění učebních osnov.

Úrovní motivace žáků se jednotlivé vyučovací jednotky odlišovaly, více a častěji se objevovala v 1. – 4. ročníku. Jako úvodní motivace byl nejčastěji zařazen rozhovor vztahující se k probírané tematice, nebo „popovídání si“ s žáky. Těm starším vyučující oznámili cíl vyučovací jednotky a zpravidla její předpokládaný průběh. Jako průběžná motivace byly zařazovány hry, písničky, prohlížení různých obrázků i skutečných předmětů, s nimi měli žáci možnost manipulovat, některé vnímat více smysly. Důraz kladli učitelé na pozitivní hodnocení, vyzdvihli každý i sebemenší pokrok žáků, naopak při neúspěchu jim dávali příležitost k nápravě. Po každé samostatné práci následovala zpětná vazba a zhodnocení činnosti. Zejména starší žáky pedagogové učili sebehodnocení. Vzdělávací cíle učitelé volili v návaznosti na probíraná témata, přiměřeně k věku i možnostem žáků. Výchozí znalosti prověřovali společným opakováním, či hrou.

Nejčastěji využívanou formou byla frontální výuka, kombinovaná se skupinovou a individuální. Frontální způsob výuky byl zařazen zpravidla v úvodu a v závěru vyučovací jednotky, v průběhu hodin pracovali žáci ve skupinách, vytvořených podle věku nebo schopností, a někteří individuálně. Ve většině sledovaných hodin s jedním žákem, či se skupinou spolupracovala asistentka, nebo občan vykonávající civilní službu. Učitelé často střídali metody a formy výuky i vzhledem k velmi teplému počasí a z toho vyplývající únavy žáků. Většina učitelů řídila vyučovací jednotky racionálně, respektovala didaktické zásady, účelně využívala vyučovací dobu. I přes stísněné prostory v některých učebnách učitelé umožnili žákům měnit místo či polohu při práci, dokázali je zaujmout. Hodiny měly činnostní charakter a byly organizovány tak, že zbyl dostatek času na shrnutí učiva a závěrečné zhodnocení práce.

Výuka byla realizována jednak v kmenových učebnách, jednak v jídelně a jedna hodina prvouky venku. V jedné průchozí učebně byla výuka několikrát narušena pozdními příchody žáků z jiných tříd s rodiči. Probíhala tempem přiměřeným věku i možnostem žáků. Další zásady psychohygieny byly dodržovány střídáním aktivit žáků, průběžným větráním, pobytem venku o přestávkách. U mladších žáků byly cíleně zařazovány relaxační chvílky, v jedné třídě cvičení s relaxačními pomůckami, v jiné si společně zazpívali, zatančili atd. Učitelé zohledňovali individuální vzdělávací potřeby žáků, poskytovali jim pomoc. Cíleně se zaměřovali na vytváření pracovních a hygienických návyků žáků a dodržování pravidel společenského chování. Organizace výuky umožňovala uplatnění všem žákům.

Názorné pomůcky byly využívány ve všech hodinách, velmi často byla zařazována práce s počítačovými programy, jeden žák pracoval s notebookem, rovněž didaktická technika byla využívána. Starší žáci často pracovali s učebnicemi a pracovními sešity, ti mladší s texty a obrázky, které jim vyučující připravili.

Patřičnou pozornost učitelé věnovali opravování sešitů a jejich estetické úrovni. Starší žáci byli vedeni k vypracovávání zápisů z probíraného učiva, někteří pracovali samostatně. Pozitivním jevem je, že některé údaje a informace velmi důležité pro praktický život si žáci vlepují do sešitů (např. náležitosti potřebné k vydání cestovního pasu aj.).

Pro všechny sledované hodiny byla charakteristická příjemná pracovní atmosféra, přátelské projevy učitelů k žákům i naopak, vztahy důvěry. Komunikace se odvíjela od zvolené organizace výuky. Cíleně ji rozvíjeli jen někteří učitelé, jiní se na tuto oblast zaměřovali méně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenskovědních předmětů jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole ve výchovných předmětech a pracovním vyučováním

Kromě pracovního vyučování byly uskutečněny hospitace v hodinách výtvarné, hudební a tělesné výchovy.

Učitelé mají zpracovány tematické plány, učivo a prováděná činnost žáků jsou v souladu s osnovami. Ve většině sledovaných hodin pomáhali učitelům asistenti či občané vykonávající civilní službu.

Všechny sledované hodiny byly velmi dobře připravené, v jejich úvodu byly zařazeny motivační rozhovory se žáky, pečlivé vysvětlení práce ve vyučovací jednotce a upozornění na důležité zásady (dýchání při v hudební výchově, bezpečnost při práci v pracovním vyučováním či ve výtvarné výchově i bezpečnost při přesunech žáků a při cvičení v tělesné výchově). Všechny sledované hodiny byly velmi dobře připravené po obsahové, materiální i formální stránce.

Vynikající atmosféru při hodinách velmi pozitivně ovlivňoval klidný, povzbuzující, individuální přístup učitelů i asistentů k žákům. Žáci komunikovali s dospělými přirozeně a s důvěrou, byli v průběhu většiny vyučovacích hodin ukázněni a spolupracovali.

Organizace výuky je přizpůsobena možnostem a schopnostem jednotlivých žáků. Žáci jsou integrováni do skupin v jednotlivých předmětech různě, skupiny jsou někdy tvořeny společně i s žáky pomocné školy (např. některé hodiny tělesné výchovy).

Hudební výchova ve ZvŠ

Výuka je zabezpečována dvěma učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti, jedna z nich studium speciální pedagogiky dokončuje, druhá si rozšiřuje kvalifikaci. Obě jsou výborné hudebnice a jejich výsledky při práci se žáky jsou obdivuhodné.

V hudební výchově je rozvíjena vnímavost k hudbě, soustředěný poslech a vlastní kultivovaný zpěv. Starší žáci jsou vedeni k pochopení souvislostí historie hudby.

Učitelky hudební výchovy střídaly formy a metody práce, hudební nauku, procvičování pojmů z hudební teorie, poslech, společný zpěv i vlastní hru žákyně na zobcovou flétnu. Ve dvou případech byla zařazena i pohybová a taneční část. Při zpěvu žáky doprovázely hrou na klávesy, k výuce hudební teorie měly k dispozici názorné pomůcky i odbornou literaturu.

Žáci byli aktivní, prokazovali velmi dobré znalosti i zájem o předmět.

Materiální zajištění hudební výchovy je na velmi dobré úrovni. Výuka byla realizována v kmenových učebnách, v jednom případě (ve III. třídě) malý prostor limitoval použité metody a formy práce ve výuce, nebylo možno realizovat pohybovou část.

Ve všech hodinách hudební výchovy bylo pozorováno zaujetí žáků, zhlédnuté hodiny byly vedeny s vysokou odborností a s přihlédnutím k věku a schopnostem žáků. Veškeré složky hudební výchovy byly vyvážené a pozitivně ovlivňovaly celkový duševní rozvoj žáků. Vzájemná komunikace byla velmi přátelská, atmosféra příjemná.

Výtvarná výchova ve ZvŠ

Výuka je zabezpečována celkem třemi učitelkami, dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna nikoliv. Na kvalitě výuky se absence speciálního vzdělání negativně neprojevila.

Ve výtvarné výchově jsou žáci postupně vedeni ke zvládnutí různých výtvarných technik a ke schopnosti vyjádřit své pocity. V úvodu navštívených hodin výtvarné výchovy byla zařazována motivační beseda.

Žáci pracovali individuálně, je však využívána i kolektivní forma práce. Kromě kresby, malby, kombinované techniky a práce s různými materiály žáci zvládají i přípravné grafické techniky (frotáž, linoryt). Po seznámení s námětem, postupem práce a výtvarnou technikou žáci pracovali samostatně, někdy ve dvojici s asistentkou. Byli vedeni k vlastnímu projevu, jejich činnost byla kreativní, většina žáků se snažila o co nejlepší výkon. Učitelky žáky taktně usměrňovaly, umožňovaly jim uplatnit fantazii a pracovat vlastním tempem. Neustále je chválily a povzbuzovaly. V závěru hodin byly výsledky práce zhodnoceny a vystaveny. Výuka výtvarné výchovy probíhala v kmenových učebnách.

Výrobky žáků je vyzdoben veškerý interiér školy, starší žáci mají vystaveny i prostorové modely, okna své třídy si zastínili batikovanými závěsy.

Tělesná výchova ve ZvŠ

K posouzení úrovně výchovně-vzdělávací činnosti v předmětu tělesná výchova byly uskutečněny hospitace ve všech třídách ZvŠ. Vyučování probíhalo v tělocvičně Sokola Pražské Předměstí a na školním hřišti.

Výuka je zabezpečována celkem třemi učiteli. Dvě učitelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden učitel nikoliv. Při tělesné výchově byly vždy přítomny asistentky.

Organizační schopnosti učitelů kladně ovlivnily výsledky výuky. Učivo bylo voleno dle osnov přiměřeně podle věku i předpokladů žáků. Vhodně byly využity metodické postupy, aktivita žáků byla podpořena štafetovými soutěžemi družstev. Zařazením dechových, přímivých a kondičních cvičení nebylo opomíjeno ani zdravotní hledisko. Pro orientaci žáků byly využívány přenosné barevné mety a značky na průpravná cvičení i pro soutěže družstev.

Učitelé dbali na dodržení zdravotních i bezpečnostních zásad, žáci se na výuku převlékali, používali také cvičební obuv. Někteří žáci byli vzhledem k horku příliš teple oblečeni do tepláků. Do cvičení nebyl nikdo nucen, žáci se zapojovali dle svých možností a předpokladů, bojácní žáci některé aktivity neprováděli. Požadavky na tělesně postižené žáky byly redukovány tak, aby je mohli splnit. Technické a taktické chyby žáků při hře byly učiteli citlivě usměrňovány. Většina žáků cvičila s chutí, emotivně prožívala soutěže i řízenou hru. Vzhledem k ročnímu období převládala atletická cvičení, pohybové a sportovní hry (basketball a floorball), zařazeno bylo i cvičení na žebřinách a s náčiním.

Pracovní vyučování ve ZvŠ

K posouzení úrovně výchovně vzdělávací činnosti v předmětu pracovní činnosti byly uskutečněny hospitace ve všech třídách i složkách tohoto předmětu: dílenské práce, pěstitelské práce i práce v domácnosti. V pracovním vyučování jsou žáci rozděleni do čtyř skupin. I. a II. třída zůstávají na hodiny pracovního vyučování ve třídních kolektivech, žáci III. třídy jsou rozděleni na skupinu chlapců a skupinu dívek.

Výuka je zabezpečována celkem pěti učiteli, dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, tři nikoliv, mají však s výukou dostatečné zkušenosti. Žáci pracovali ve složce dílenských prací převážně se dřevem, v menší míře s jinými materiály. Při pěstitelských pracích pečovali o rostliny na záhoncích, byla vhodně spojována praktická činnost s teoretickou. V oblasti péče o domácnost ve III. třídě byla aktuálně zařazena beseda o sexuální výchově a osobní hygieně děvčat.

V průběhu hodin vyučující citlivě a systematicky vytvářeli pracovní dovednosti žáků, zvolené pracovní náměty vhodně rozvíjely jejich motoriku. Učitelé práci dobře organizovali, dbali na dodržování hygieny při práci a udržování pořádku na pracovišti. V případě únavy z déle trvající

jednotvárné činnosti práci přerušili a umožnili žákům relaxaci rozhovorem nebo změnou činnosti. V závěru hodin byli všichni žáci za svou práci či výrobky objektivně zhodnoceni.

Pro dílenské práce je k dispozici prostorově malá a průměrně vybavená dílna, materiálu pro samostatnou práci žáků bylo dostatečné množství.

Pro pěstitelské práce se využívá školní zahrada s pozemkem, rozděleným podle tříd na záhony. Pracovní nářadí je umístěno v zahradním domku, zatím nejsou zhotoveny stojany na nářadí. Pro úvodní či závěrečné části hodin je vhodně používán zahradní nábytek umístěný v altánu či na terase. Protože sledovaná výuka probíhala v období vysokých teplot, z důvodu zabránění přehřátí žáků byly podávány průběžně tekutiny a žáci nosili ven pokrývku hlavy.

Práce v domácnosti probíhaly v učebnách či malé kuchyňce, vybavené pro tyto činnosti.

Řada žáků jevila o zadanou pracovní činnost zájem, pouze někteří se nechtěli do práce zapojovat a museli být vhodným způsobem usměrňováni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu pracovní vyučování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

K hodnocení výsledků vzdělávání v ZvŠ je využíváno vyhodnocení čtenářského koeficientu a porozumění textu a další speciálně pedagogická diagnostika. Evaluace probíhá na základě vlastního zjišťování, vychází z diagnostiky jednotlivých žáků a systematického sledování jejich výkonů. Vedení školy pozorně sleduje individuální výsledky žáků, výsledky žáků v soutěžích a při přehlídkách. Trvale je vyhodnocována úroveň žakovských prací. Rozbor výsledků vzdělávání je prováděn, získávané údaje jsou analyzovány a jsou z nich vyvozována patřičná opatření. Na základě psychologického vyšetření jsou stanoveny nároky na žáky i upravovány jejich individuální vzdělávací programy. Průběžně je sledován celkový stav žáků, je zajišťována komplexní péče rehabilitační, výchovná i edukační. Jsou využívány dotazníky i záznamové archy.

Používané evaluační nástroje umožňují vedení školy porovnávat a hodnotit výsledky práce v rámci školy, nejsou však zatím popsány a systematicky zpracovány.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Hodnocení činnosti školní družiny

Realizace činnosti školní družiny

Ve školním roce 2002/2003 jsou otevřena dvě oddělení školní družiny. V rozporu s právním předpisem, který stanoví, že počty žáků v odděleních školních družin a školních klubů při speciálních školách odpovídají počtům žáků v příslušných třídách, bylo v době inspekční činnosti do těchto dvou oddělení zapsáno dvacet šest pravidelně docházejících žáků ze zvláštní a pomocné školy. Tato oddělení zajišťují dvě vychovatelky na plný pracovní úvazek a jedna vychovatelka na zkrácený pracovní úvazek pomáhá v době oběda. Ani jedna nesplňuje

podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro speciální školy (jedna z nich studuje), ale na kvalitě jejich práce se tato skutečnost neprojevila, naopak přistupují k žákům velmi vstřícně a na profesionální úrovni. Při většině činností v družině pomáhají jedna, nebo obě asistentky, jeden, nebo oba občané vykonávající civilní službu. V družině není určena vedoucí vychovatelka, což je rovněž porušením zákonného předpisu.

Provoz družiny je přizpůsoben potřebám a možnostem rodičů (většina žáků odchází, nebo odjíždí v doprovodu rodičů), rovněž jim škola vychází vstříc při stanovení doby odchodů. Provoz ŠD začíná ráno v 7 hodin a probíhá do začátku výuky, odpoledne pokračuje po skončení vyučování do 15 hodin. ŠD umožňuje žákům účastnit se zájmových útvarů organizovaných školou (viz další zjištění). V případě zájmu rodičů zajišťuje péči o žáky v době prázdnin.

Výchovně-vzdělávací činnosti ŠD navazují na vzdělávací programy školy činnostmi odpočinkovými, rekreačními a přípravou na vyučování. Oproti jiným školám je posílena činnost zájmová a více pozornosti je věnováno sebeobslužným činnostem. Důsledně je dodržována zásada dobrovolnosti při činnostech a více také vychovatelky přihlížejí k momentálnímu psychickému či fyzickému stavu žáků. S učitelkami jsou v každodenním kontaktu, úzce s nimi spolupracují v péči o žáky.

Povinná dokumentace ŠD (přehled výchovně vzdělávací práce a docházkový sešit) je vedena na předepsaných tiskopisech, dále jsou vedeny zápisové lístky. Přehled výchovně vzdělávací práce vychovatelky nevyplňují dle doporučení Metodického pokynu k postavení, organizaci a činnosti školních družin, ale tak, jak byl formulován. O denní výchovně-vzdělávací činnosti vypovídá tedy ne zcela průkazně.

Ředitelka školy vypracovala řád školní družiny, který obsahuje všechny důležité informace o přihlašování a odhlašování žáků, o provozu, organizaci činností, chování žáků, zajištění bezpečnosti atd. Vychovatelky ŠD vypracovaly roční plán ŠD, z něho vycházejí plány týdenní, které jsou rozpracovány pro jednotlivé činnosti.

Realizace činnosti školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Inspekční činnost byla realizována při činnostech zájmových, odpočinkových, rekreačních, sledovány byly rovněž režimové momenty v době oběda a odpolední svačiny. Vzhledem k velmi horkému počasí byl větší časový prostor věnován odpočinkovým činnostem. Při nich měli žáci dostatek času k relaxaci po vyučování, věnovali se ve skupinách, utvořených kolem jednotlivých dospělých, klidovým hrám podle vlastního výběru, někteří pouze odpočívali. Podobně probíhala činnost v ranní družině. Další odpoledne si četli společně pohádku, ta byla zároveň motivací pro následující pracovní-výtvarnou činnost.

Zájmová činnost, která je zařazována každé odpoledne a ještě je rozdělena na aktivity pracovní-technické, estetické, sportovní a přírodovědné, byla jedno odpoledne realizována venku na terase. Vychovatelky připravily činnost velmi zajímavou, a přestože se zpočátku někteří žáci díky počasí cítili unavení a chtěli odpočívat, většinou se do ní postupně zapojili a měli radost ze společného díla. I při dalších zájmových činnostech byla důsledně dodržována zásada dobrovolnosti, žáci měli dostatek času i dostatek prostoru pro rozvoj fantazie. Kdykoliv potřebovali, vychovatelky nebo někdo z dospělých jim poskytl pomoc či radu. Jediným problémem bylo, že vzhledem k počtu přítomných nemohli pracovat v jedné místnosti. Po organizovaných aktivitách zpravidla následovaly aktivity spontánní, při inspekci probíhaly venku a spolu se žáky se jich zúčastnili i dospělí (fotbal, badminton).

Ke všem zejména organizovaným činnostem vychovatelky žáky vhodně motivovaly. Snažily se zařazovat aktivity takové, které jsou pro žáky atraktivní a které jsou schopni zvládnout. Mezi žáky a vychovatelkami (i asistentkami a pracovníky vykonávajícími civilní službu) panují vztahy důvěry, rovněž mezi žáky. I přes velké, nejenom věkové rozdíly byly sledovány přátelské, vzájemně velice tolerantní vztahy.

Organizace oběda vyžaduje pomoc většiny pracovníků školy, mají vytvořený fungující systém.

Organizace a průběh činností ve školní družině jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol není v souladu se zřizovací listinou školy. Liší se v názvu školy, ve výčtu a v pojmenování jednotlivých součástí.

Soukromá speciální škola pro žáky s více vadami DANETA s. r. o. dovrší v září 2003 deset let svého působení. Za tuto dobu se ve škole vytvořil stabilizovaný učitelský sbor a tým dalších odborníků a spolupracovníků, vyjasnila se koncepce školy. Protože péče o žáky nekončí dobou výuky, ale ani po uplynutí povinné, popř. další školní docházky, byly postupně navázány důležité partnerské vazby. Škola spolupracuje se Sdružením pro pomoc mentálně postiženým v Praze i s pobočkou stejné organizace v Hradci Králové zejména při realizaci rehabilitačních pobytových zájezdů, víkendových pobytů či letních táborů pro žáky školy.

Rehabilitační péče je jednou z nejdůležitějších složek komplexní péče o žáky s mentálním postižením. Ve škole ji uskutečňují jednak rehabilitační pracovníce ve specializované cvičebně, jednak proškolení pedagogové, kteří prvky rehabilitačních cvičení zařazují do výuky. Dále jsou vyhledávány a ověřovány nové formy rehabilitačních a relaxačních cvičení, např. hipoterapie (spolupráce se SOŠ veterinární, Hradec Králové), snoezelen (spolupráce s Dětským denním rehabilitačním stacionářem na Slezském Předměstí) aj.

Pracovníci školy se snaží neustále prohlubovat spolupráci s rodiči žáků s cílem, aby i je naučili jak pracovat s dětmi v duchu ucelené rehabilitace. Pro rodiče žáků, širokou veřejnost i pro odborníky škola organizuje Dny otevřených dveří (v letošním školním roce třikrát), dále ve spolupráci s Pedagogickým centrem Hradec Králové pořádá odborné semináře či různé výstavy. Škola rovněž umožňuje vykonávat praxi studentům pedagogických a lékařských fakult i studentům některých středních a vyšších odborných škol.

K prezentaci školy na veřejnosti slouží prostory výstavní a prodejní galerie DANETA na Gočárově třídě v Hradci Králové. V letošním školním roce byly výkresy a výrobky žáků vystaveny v prostorách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. O akcích školy příležitostně informují Hradecké noviny či jiná periodika.

Žáci školy se v průběhu školního roku zúčastnili některých soutěží, např. výtvarné soutěže Krkonoše očima dětí, dopravní soutěže pro žáky pomocných škol. K výchovně-vzdělávacím aktivitám patří rovněž návštěvy divadelních představení, koncertů, výstav apod.

Své zájmy mohou žáci rozvíjet v řadě zájmových útvarů, v letošním školním roce ve škole pracují tyto kroužky: dramatický, sportovní, stolního tenisu, hry na flétnu, vaření, chovatelský, počítačový a kroužek keramiky. Práce žáků v těchto útvarech je na konci školního roku „ohodnocena“ vysvědčením“.

Přes stísněné prostorové podmínky škola v rámci komplexní péče poskytuje uplatnění i žákům po skončení povinného, popř. dalšího vzdělávání.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina (zřizovatelka, 1. 9. 1998)
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č.j. 32 284/2000-21 (MŠMT, 12. 4. 2001)
3. Protokol o provedení změny k rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. Sine/2001-21 (MŠMT, 29. 10. 2001)
4. Výkaz Škol (MŠMT) V 4-01 o speciálních školách podle stavu k 30. 9. 2002 (ředitelka, 7. 10. 2002)
5. Příloha k výkazu Škol (MŠMT) V 4a-01 o speciálních školách, o střední škole, odborném učilišti, praktické škole podle stavu k 30. 9. 2002 (ředitelka, 7. 10. 2002)
6. Příloha k výkazu Škol (MŠMT) V 4b-01 o speciálních školách, o základní-zvláštní škole podle stavu k 30. 9. 2002 (ředitelka, 7. 10. 2002)
7. Příloha k výkazu Škol (MŠMT) V 4c-01 o speciálních školách, o pomocné škole, rehabilitační třídě a přípravném stupni podle stavu k 30. 9. 2002 (ředitelka, 7. 10. 2002)
8. Výkaz Škol (MŠMT) V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. 10. 2002 (ředitelka, 15. 10. 2002)
9. Seznam žáků pro školní rok 2002/2003 (ředitelka, 1. 9. 2003)
10. Vzdělávací program zvláštní školy schválený MŠMT ČR č.j. 22 980/97-22 dne 20. 6. 1997
11. Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schválený MŠMT ČR, č.j. 24 035/1997-22 s platností od 1. 9. 1997
12. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2002/2003
13. Koncepční záměry pro období 2002 – 2005 (ředitelka, nedatováno)
14. Roční plán školy – šk. r. 2002/2003 (ředitelka, 30. 8. 2002)
15. Výroční zpráva pro období školního roku 2001/2002 (ředitelka, 10. 10. 2002)
16. Příloha k výroční zprávě o hospodaření ve školním roce 2001/2002 (zřizovatelka, 13. 9. 2002)
17. Podkladová inspekční dokumentace, dotazník pro ředitele před inspekci
18. Aktuální seznam všech zaměstnanců školy ve školním roce 2002/2003 (bez podpisu, nedatováno)
19. Aktuální inventární seznamy knih ve školním roce 2002/2003
20. Přehled rozvrhů tříd pro školní rok 2002/2003
21. Přehled rozvrhů učitelů pro školní rok 2002/2003
22. Učební plán školy pro školní rok 2002/2003 (ředitelka, nedatováno)
23. Rozpis služeb ŠD pro školní rok 2002/2003
24. Seznamy úvazků tříd, úvazků předmětů a úvazku učitelů ve školním roce 2002/2003 (bez podpisu, nedatováno)
25. Zájmová činnost ve školním roce 2002/2003, přehled (bez podpisu, nedatováno)
26. Vzorek „vysvědčení“ z práce v zájmové činnosti za školní rok 2001 – 2002

27. Dopravní soutěž cyklistů PŠ, propozice krajského kola ze dne 29. 5. 2003 (podpis ředitele soutěže)
28. Přehledy výchovně vzdělávací práce (obě oddělení ŠD), vedené ve školním roce 2002/2003 (podpis ředitelky školy a vychovatelek)
29. Docházkový sešit, vedený ve školním roce 2002/2003 (podpisy vychovatelek)
30. Zápisové lístky žáků do ŠD ve školním roce 2002/2003 (podpisy rodičů, či zákonných zástupců)
31. Roční plán ŠD 2002/2003 (bez podpisu, nedatováno)
32. Týdenní plány ŠD od 2. – 6. 6. 2003, od 9. – 13. 6. 2003
33. Provozní řád školní družiny (ředitelka školy, 29. 8. 2002)
34. Vnitřní pokyn k vedení záznamů školní dokumentace pro pedagogické pracovníky školy (bez podpisu, nedatováno)
35. Organizační řád Soukromé speciální školy pro žáky s více vadami DANETA, s. r. o., školní rok 2002/2003 (ředitelka, nedatováno)
36. Příloha organizačního řádu (organizační schéma) pro školní rok 2002/2003
37. Vzorky žákovských sešitů a pracovních sešitů, vedených ve školním roce 2002/2003
38. Tematické plány učitelů pro školní rok 2002/2003
39. Vnitřní řád (ředitelka, 30. 8. 2001)
40. Vzorky žákovských knížek, vedených ve školním roce 2002/2003
41. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2002/2003 (ředitelka, 30. 8. 2002)
42. Vzorky vyplněných hospitačních záznamů ředitelky, vedených ve školním roce 2002/2003
43. Kriteria pro přiznání odměn a osobního ohodnocení (ředitelka, 25. 2. 2002)
44. Přehled akcí: květen 2003, červen 2003
45. Zápisy ze schůzí pedagogické rady, vedené ve školním roce 2002/2003
46. Plán výchovného poradce ve školním roce 2002 – 2003 (výchovný poradce, 18. 9. 2002)
47. Nástup nových pracovníků, organizační směrnice (ředitelka, 10. 1. 2002)
48. Náplň práce třídního učitele (ředitelka, 4. 9. 2002)
49. Doklady o vzdělání všech pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2002/2003
50. Doklad o jmenování do funkce ředitelky školy zřizovatelkou školy s účinností od 3. 9. 2001 (zřizovatelka, 3. 9. 2001)
51. Provozní řády – sportovní sál (ředitelka, 3. 9. 2002), oddělení rehabilitace (ředitelka, 2. 11. 2002), jídelna (ředitelka, 1. 9. 2002), keramická dílna (ředitelka, 3. 1. 2000), modelářská dílna (ředitelka, 3. 9. 2002)
52. Záznam o školním úrazu (školní úraz z 8. 1. 2003)
53. Kniha úrazů – Soukromá speciální škola pro žáky s více vadami Daneta, s. r. o. (vnitřní evidence školních úrazů vedená od 8. 1. 2003)
54. Osobní dokumentace všech žáků se zdravotním postižením ve školním roce 2002/2003

ZÁVĚR

Soukromá speciální škola pro žáky s více vadami DANETA s. r. o., Hradec Králové, Nerudova 1180 poskytuje komplexní péči žákům s více vadami, kteří by jinak vzhledem k rozsahu a hloubce zdravotního postižení nemohli navštěvovat běžné školy. Protože tato škola je ojedinělá svého druhu v regionu, je vyhledávána rodiči postižených žáků z Hradce Králové, řady měst a obcí Královéhradeckého kraje, docházejí do ní i žáci z kraje Pardubického.

Personální podmínky výuky se zlepšují, pedagogický sbor se postupně stabilizuje, zvyšuje se počet učitelů, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciálním školství. Další učitelé si potřebné vzdělání doplňují. Všichni zaměstnanci školy přistupují ke vzdělání velice zodpovědně, aktivně se účastní mnoha odborných seminářů. Na zabezpečení péče o žáky se aktivně podílejí asistenti a občané vykonávající civilní službu. Ve škole je vytvořen funkční organizační, kontrolní a informační systém.

Negativem materiálně-technických podmínek školy je nedostatek prostorů. Stávající možnosti školy neumožňují uspokojit specifické potřeby všech docházejících zdravotně postižených žáků ani stále stoupající zájem veřejnosti. Zřizovatelka situaci dlouhodobě řeší, usiluje o získání nových prostor. Pozitivní je vynikající vybavení školy především reedukačními, kompenzačními a rehabilitačními pomůckami. Velmi dobře jsou vybaveny třídy pomocné školy, rezervy ve vybavení didaktickými pomůckami byly zjištěny ve vyšších třídách zvláštní školy.

Průběh vzdělávacího procesu je ve všech součástech školy vyrovnaný, kontrolní zjištění obsahují výraznou převahu pozitiv. Z kvalitně zpracovaných tematických plánů vycházejí individuální vzdělávací plány jednotlivých žáků, které zohledňují jejich zdravotní stav a aktuální možnosti. Převažující metodou práce je individuální přístup k žákům, samozřejmostí je respektování specifík jejich osobnosti. Hodnocení žáků má motivační charakter, je pozitivní, přispívá k udržení a prohloubení zájmu o školní práci. Komunikativní dovednosti žáků jsou cíleně rozvíjeny. Kromě hodin řečové výchovy se žákům věnuje logoped. Velmi záslužnou činnost škola odvádí také při výchově a vzdělávání nevidomých žáků a žáků s lékařskou diagnózou autismus. Pro komplexní přístup v péči o zdravotně postižené žáky je vzdělávací proces doplněn také o rehabilitaci a péči odborných lékařů (psycholog, neurolog).

Výchovně-vzdělávací aktivity školní družiny navazují na činnost školy. Vychovatelky je realizují tak, aby prohlubovaly zájmy a záliby žáků, aby jim umožnily relaxaci po vyučování a aby se společně se školou a zájmovými útvary, které škola organizuje, podílely na rozvoji osobností žáků.

Od poslední inspekce, která se uskutečnila ve školním roce 1997/1998, došlo ke zkvalitnění činnosti školy. Veškerá doporučení tehdy škole uložená jsou splněna, je vytvořen funkční systém řízení, je ustanoven výchovný poradce a při sestavování rozvrhu hodin jsou dodrženy zásady psychohygieny.

V souladu s § 5 odst. 3 c) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, je škola hodnocena ČŠI jako lepší než průměrná, celkově dosahuje velmi dobré úrovně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy – KÚ Královéhradeckého kraje OŠMT HK	2003-07-28	091 982/03-5199
Zřizovatel: Mgr. Věra Kosinová, Prodloužená 226, 530 09 Pardubice	2003-07-28	091 983/03-5199
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány